

4. Mechanika kontinua

4.1 Deformace pevných těles

4/1 Ocelové lano je připoutáno ke kmeni a poté taženo traktorem. Lano má průměr $d = 12,5$ mm a délku $l = 10,5$ m a jeho materiál má Youngův modul pružnosti v tahu $E = 200$ GPa. K tažení kmene je potřebná síla $F = 9500$ N. Za předpokladu platnosti Hookova zákona

určete:

- normálové napětí lana σ ,
- relativní prodloužení lana ε ,
- prodloužení Δl lana.

[a) $\sigma = 77,4$ MPa   b) $\varepsilon = 3,87 \cdot 10^{-4}$ c) $\Delta l = 4,06$ mm]

4/2 Těleso hmotnosti $m = 10$ kg je taženo po hladké vodorovné rovině pomocí pružného lana, které je rovnoběžné s rovinou. Těleso se pohybuje se zrychlením $a = 2$ m s⁻². Závěs má délku $l_0 = 3,0$ m, průřez $S = 2,0$ cm² a Youngův modul pružnosti v tahu $E = 10$ N mm⁻². Za předpokladu platnosti Hookova zákona

určete:

- relativní prodloužení ε závěsu,
- prodloužení Δl závěsu.
- normálové napětí σ závěsu.

[a) $\varepsilon = 0,01$ b) $\Delta l = 3$ cm   c) $\sigma = 10$ N cm⁻²]

4/3 Těleso hmotnosti $m = 800$ kg je zavěšeno na tyči původní délky $l_0 = 10$ m a průřezu $S = 5,0$ cm². Tím dojde k prodloužení tyče o $\Delta l = 7,85$ mm. Za předpokladu platnosti Hookova zákona a při zanedbání hmotnosti tyče

určete:

- normálové napětí σ tyče,
- relativní prodloužení ε tyče,
- Youngův modul pružnosti v tahu E .

[a) $\sigma = 15,7$ MPa   b) $\varepsilon = 7,85 \cdot 10^{-4}$ c) $E = 20$ GPa]

4/4 Tyč délky $l = 10$ m a hustoty $\rho = 11,34$ kg dm⁻³ je za jeden konec zavěšena ve svislé poloze. Materiál tyče má Youngův modul pružnosti v tahu $E = 16$ GPa.

- Určete relativní prodloužení ε tyče způsobené vlastní tíhou tyče.
- Určete prodloužení tyče Δl .
- Jaké bude relativní prodloužení ε_1 tyče a prodloužení Δl_1 tyče, bude-li původní délka tyče dvojnásobná ($l_1 = 2 l = 20$ m)?

[a) $\varepsilon = 3,5 \cdot 10^{-5}$ b) $\Delta l = 0,35$ mm   c) $\varepsilon_1 = 7,0 \cdot 10^{-5}$; $\Delta l_1 = 1,39$ mm]